

Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXI/245/09

Rady Miejskiej w Jezioranach

z dnia 31 marca 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
Olszewnik

Gmina Jeziorany

Powiat Olsztyński

Województwo Warmińsko - Mazurskie

Olszewnik

1. Wstęp.

Olszewnik jest jednym z 22 sołectw Gminy Jeziorany. Zamieszkuje go 149 osób, położony jest na trasie Jeziorany – Kikity. Powierzchnia sołectwa to 6,96 km². Wieś położona jest w atrakcyjnej okolicy, charakteryzującej się piękną zielenią, ciszą oraz jeziorem Ławki.

Mieszkańcy Olszewnika pragną poprawić warunki swojego miejsca zamieszkania. Chcą, aby stało się ono bardziej atrakcyjne, przyjazne i bezpieczne. Działania na rzecz wsi sprzyjają ich integracji. Dlatego przygotowali plan odnowy swojej miejscowości, w celu pozyskania funduszy zewnętrznych, które pomogłyby w realizacji ich założeń. Współpraca sprzyja rozwiązywaniu problemów i pokonywaniu barier. Wierzą, że przy ich aktywności i zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Jeziorany założone cele będą możliwe do zrealizowania. W wyniku dyskusji na zebraniach wiejskich powstał plan odnowy miejscowości Olszewnik. Ma być on załącznikiem do projektów zgłaszanych w celu uzyskania pomocy finansowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Z uwagi na zaplanowane cele i priorytety rozwojowe, w okresie tym, będą podejmowane działania inwestycyjne.

2. Charakterystyka Gminy Jeziorany

Gmina Jeziorany to gmina miejsko – wiejska w województwie warmińsko – mazurskim, w powiecie olsztyńskim. Położona jest w środkowej części Pojezierza Mazurskiego, w dorzeczu Łyny i zlewni czterech jej dopływów: Wadąga, Kirsny, Symсарny i Pisy. Siedzibą gminy są Jeziorany, zamieszkuje ją ok. 8 185 osób (51, 6% kobiet i 48, 4 % mężczyzn). Stanowi ona 7, 52% powierzchni powiatu, jej powierzchnia to: 213, 51 km² (70% użytki rolne, 18% użytki leśne).

Teren gminy stanowi malowniczy krajobraz rozpadlin i wzgórz morenowych. Kompleksy leśne stwarzają korzystne warunki klimatyczne, a liczne jeziora i ciekawa flora i fauna są doskonałą bazą turystyczną dla Jezioran i okolic. W skład gminy wchodzi 22 sołectwa: Olszewnik, Derc, Franknowo, Jeziorany – Kolonie, Kikity, Kostrzewy, Kramarzewo, Krokowo, Lekity, Miejska Wieś, Pierwagi, Piszewo, Polkajmy, Potryty, Radostowo, Studnica, Studzianka, Tłokowo, Wójtówki, Zerbuń, Żardeniki. I Kiersztanowo.

Gmina Jeziorany to kolebka zabytków. Turystów zachęcamy do zwiedzania kościołów: kościół pod wezwaniem Św. Bartłomieja z drugiej połowy XIV wieku w Jezioranach, pod wezwaniem Św. Jana Chrzyciela w Tłokowie, czy kaplica Św. Krzyża wyświęcona w XV wieku przez biskupa Marcina Kromera. Warte obejrzenia są fortyfikacje miejskie, gotyckie z XIV wieku, które zachowały się we fragmentach, zrekonstruowanych w latach 60 – tych.

3. Sołectwo Olszewnik

3.1. Zarys historyczny

Olszewnik z niem. Elsau. W pierwszym dziesięcioleciu po wyzwoleniu granice powiatu biskupińskiego pokrywały się z granicami z 1939 roku. Zasadnicze zmiany w wewnętrznym podziale administracyjnym zaszły 1 stycznia 1955 roku, kiedy na miejsce ośmiu gmin wiejskich powstało dziewiętnaście gromad. Sołectwo Olszewnik należało do gromady Żardeniki. W roku 1958 nastąpiły przesunięcia granic powiatów i Olszewnik stał się sołectwem wchodzącym w skład gromady Jeziorany

3.2. Położenie i ukształtowanie powierzchni

Miejscowość Olszewnik jest jednym z 22 sołectw gminy Jeziorany. Położona jest 3 km od Jezioran, na trasie Jeziorany – Kikity. Rozciąga się w okolicy jeziora Ławki, które hydrologicznie związane jest z rzeką Symсарną, przepływającą przez miasto Jeziorany. Powierzchnia Olszewnika to 6,96 km². Teren sołectwa charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, typową dla obszarów młodoglacjalnych. Dominuje wysoczyzna morenowa falista i pagórkowata. Większość obszaru stanowią łąki i grunty rolne.

3.3. Geomorfologia i budowa geologiczna

Pod względem fizjograficznym sołectwo Olszewnik, jak gmina Jeziorany należy do Pojezierza Mazurskiego. Leży w strefie zasięgu lądolodu zlodowacenia północnopolskiego – jego fazy pomorskiej. Teren charakteryzuje się krajobrazem młodoglacjalnym, pojeziernym. Dominuje wysoczyzna morenowa, głównie morena denna o rzeźbie falistej do pagórkowatej.

3.4. Gleby i lasy.

Olszewnik leży na obszarze typowo rolniczym, posiadającym głównie III i IV klasę bonitacyjną gleby. W sołectwie użytki rolne zajmują ogółem 338 ha, w tym:

- grunty orne 274, 95 ha
- sady 0, 23 ha
- łąki 22, 5 ha
- pastwiska 39, 97 ha.

Lasy i zadrzewienia na obszarze gminy stanowią 4500 ha. Są one zasobne w grzyby i zwierzynę, co przyciąga pasjonatów grzybobrań i polowań. W sołectwie Olszewnik lasy rozciągają się na 126, 21 ha, a grunty zadrzewione i zakrzewione to 4,28 ha .

3.5. Klimat i wody powierzchniowe.

Klimat gminy Jeziorany charakteryzuje różnorodność typów pogody. Związane jest to z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Jest to typowe zjawisko dla terenów z różnorodnością fizjograficzną podłoża: urozmaicona rzeźba, kompleksy leśne, obszary podmokłe i bogata sieć wód powierzchniowych. Te czynniki mają wpływ na warunki klimatyczne sołectwa Olszewnik. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą około + 6,4 °C do + 6.6 °C. Roczne sumy opadów wynoszą średnio 610 – 624 mm (największe są w lipcu, najmniejsze wczesną wiosną). Pokrywa śnieżna utrzymuje się ok. 110 dni w roku.

Wody zajmują około 2,3 % powierzchni gminy. Elementami sieci hydrograficznej są wody płynące (rzeki, rowy, strugi) i jeziora. Sołectwo Olszewnik położone jest w pobliżu jeziora Ławki. Wody płynące stanowią 178,9 ha powierzchni, rowy 2,54 ha.

3.6. Zabytki w Olszewniku.

W Olszewniku wzniesione są trzy kapliczki i dwa krzyże na skraju wsi. Dwadzieścia domów wpisanych jest do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Przydrożna kapliczka. Murowana z cegły i otynkowana. Wzniesiona na rzucie prostokąta z absydą w elewacji frontowej. Podstawa lekko wysunięta, ozdobiona prostokątną płyciną. Wnęka oparta na podstawie, zamknięta łukiem nieregularnym, flankowana pół wtopionymi kolumnienkami podtrzymującymi wydatny gzyms wieńczący kapliczkę, przerwany nad wnęką. Elewacja zwieńczona trójkątnym szczytem o krawędziach podkreślonych szerokim gzymsem. Daszek pokryty dachówką holenderską.

4. Sfera społeczna.

4.1. Ludność.

Liczba ludności Olszewnika (na dzień 31.12. 2008 r., wg bazy ewidencji Ludności w Urzędzie Gminy w Jezioranach):

- 149 mieszkańców
- 43 osoby w wieku przedprodukcyjnym < 18 r. ż.
- 102 osoby w wieku produkcyjnym
- 4 osoby w wieku poprodukcyjnym, powyżej 65 r. ż.

4.2. Instytucje.

We wsi Olszewnik nie ma Szkoły Podstawowej, ani Urzędu Poczтового. Mieszkańcy objęci są opieką zdrowotną przez Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medyceusz” w Jezioranach. Na terenie Jezioran znajdują się dwie apteki, które obsługują wszystkie sołectwa na terenie gminy.

4.3. Działalność kulturalna i sportowa.

Na terenie wsi funkcjonuje świetlica, która jest miejscem spotkań mieszkańców. Obiekt mimo trudnych warunków technicznych działa na rzecz edukacji dzieci i młodzieży oraz integruje społeczeństwo wsi.

4.4. Bezpieczeństwo publiczne.

Bezpieczeństwo mieszkańców Olszewnika zapewnia Komisariat Policji w Jezioranach. W zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, wyposażona w niezbędny sprzęt do prowadzenia akcji pożarniczych i ratowniczych

5. Infrastruktura techniczna.

5.1. Zaopatrzenie w wodę.

Miasto Jeziorany zwodociągowanie jest w 90%. Wydajność istniejących ujęć wodnych zaspokaja potrzeby istniejące i perspektywiczne.

Sieć wodociągowa winna być wyposażona w hydranty przeciwpożarowe. Możliwość ujmowania wód użytkowych na terenie miasta oraz budowa nowych odcinków sieci wodociągowej nie stanowi bariery rozwojowej dla miasta. Na obszarze Gminy Jeziorany, wyłączając miasto Jeziorany, występuje 10 podstawowych ujęć wodnych wraz ze stacjami uzdatniania wody oraz wodociągami grupowymi.

5.2. Kanalizacja.

Na terenie gminy istnieje zorganizowana gospodarka ściekowa. Główne kanały sanitarne i sieć kanalizacji zlokalizowane są na terenie całego miasta. Ścieki odprowadzane są grawitacyjnie oraz za pomocą przepompowni ścieków w kierunku istniejącej oczyszczalni ścieków w północnej części miasta. Ścieki z nielicznych budynków odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych skąd są wywożone samochodami asenizacyjnymi do punktu zlewnego do miejskiej oczyszczalni ścieków. Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Olszewnik i w rejonie ul. Dworcowej i Kolejowej w Jezioranach przyczyniła się do ochrony jeziora Ławki. Część mieszkańców miejscowości, ze względu na koszt, nie podłączyła się do głównego kolektora. Posiadają oni przydomowe szamba.

5.3. Gospodarka odpadami.

Miejscowość wyposażona jest w pojemniki na odpady. Prawie wszyscy mieszkańcy (z wyjątkiem trzech gospodarstw) mają podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych i odpadów komunalnych na składowisko w gminie Bisztynek. Olszewnik wyposażony jest w pojemniki do segregacji odpadów.

5.4. Energetyka.

W Gminie Jeziorany wszystkie gospodarstwa domowe korzystają z energii elektrycznej. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną sołectwo Olszewnik obsługuje Koncern Energetyczny Energia S. A.

5.5. Komunikacja.

- Drogi - na terenie gminy istnieją drogi zaliczane do kategorii dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Stan dróg Olszewnika jest niezadowolający (mała szerokość szosy, pobocza, brak chodników).
- Kolej – sołectwo Olszewnik pozbawione jest bezpośredniej komunikacji kolejowej.
- Autobusy – usługi komunikacji autobusowej na terenie gminy świadczone są przez przewoźników prywatnych i PKS Olsztyn.

5.6. Sfera gospodarcza i rolnictwa.

Pomimo, że Gmina Jeziorany jest gminą rolniczą, mieszkańcy wsi Olszewnik nie utrzymują się wyłącznie z rolnictwa. Źródłem ich utrzymania jest również praca w sferze produkcyjno – usługowej, emerytury, renty i zasiłki.

Dzięki instytucjom działającym na rzecz aktywacji zawodowej i promowanie alternatywnych praktyk gospodarowania (np. działalność agroturystyczna) możliwa będzie poprawa jakości życia mieszkańców.

Klasy gruntów użytkowanych przez osoby fizyczne w sołectwie Olszewnik przedstawiają się następująco:

Klasy bonitacyjne gruntów ornych (ha)	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VI z	Razem
	-	-	13,03	124,1	117,2	17,7	2,98	-	-	274,96

6. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Analiza zasobów zawiera wykaz elementów materialnych i niematerialnych sołectwa, które mogą być wykorzystane dla rozwoju miejscowości, w działaniach na rzecz jego odnowy.

Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu, jakim wieś dysponuje
Środowisko przyrodnicze, położenie	
Walory krajobrazu	-małowniczy, zróżnicowany topograficznie krajobraz
Walory klimatu	-korzystne warunki klimatyczne do zamieszkania i wypoczynku
Walory szaty roślinnej, świat zwierzęcy	-wiele siedlisk ptactwa -wzgórza, łąki, lasy (bogate w grzyby i zwierzynę)
Wody podziemne i powierzchniowe	- jezioro Ławki, 104 ha, dorzecze Łyny i Symsarny, łączy się z jeziorem Luterskim, otoczone łąkami
Gleby	- przeważają gleby III i IV klasy bonitacyjnej
Drogi, dostępność komunikacyjna	- niezadowolająca dostępność komunikacyjna ze względu na zły stan techniczny drogi lokalnej
Sąsiedztwo	- atrakcyjna turystycznie miejscowość Kikity - bliskość miasta Jeziorany
Środowisko kulturowe	
Walory architektury wiejskiej, zabytki	- zachowana mała skala wsi - trzy przydrożne kapliczki i krzyże wiejskie (obiekty w ewidencji konserwatorskiej).
Walory ukształtowania przestrzeni publicznej	- brak placu zabaw dla dzieci

Tereny i obiekty	
Tereny dla funkcji rekreacyjno turystycznej	- możliwa stworzenia ścieżek pieszych i rowerowych, ścieżek dydaktycznych
Miejsca spotkań, place	- świetlica wiejska wymagająca remontu - brak urządzonych terenów zieleni wiejskiej
Miejsca sportu i rekreacji	- boisko do piłki nożnej
Szlaki turystyczne	- otoczenie i drogi mogą być podstawą do wytyczenia szlaków turystycznych pieszych
Gospodarka i rolnictwo	- głównie pozarolnicze miejsca zatrudnienia poza miejscowością
Miejsca noclegowe	- brak miejsc noclegowych i gastronomicznych
Mieszkańcy, kapitał społeczny	
Znani mieszkańcy	- pani sołtys
inne	- mieszkańcy są zżyci i solidarni, panują dobre stosunki sąsiedzkie

7. Analiza SWOT sołectwa Olszewnik.

7.1. Silne strony.

- Atrakcyjne położenie w malowniczej okolicy, w urozmaiconym krajobrazowo otoczeniu.
- Lokalizacja na terenie świetlicy wiejskiej.
- Możliwość zagospodarowania terenu przy istniejącej świetlicy.
- Zgrana, zżyta społeczność
- Podjęcie prac planistycznych – szansa na dalszy rozwój wsi

7.2. Słabe strony.

- Zły stan istniejącej świetlicy wiejskiej.
- Brak placu zabaw.
- Zły stan techniczny drogi, brak chodników, brak oświetlenia drogi.
- Brak odpowiedniej dla potrzeb infrastruktury rekreacyjnej.
- Brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej (miejsca noclegowe, gastronomiczne).
- Niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia (np. w Internecie).

7.3. Szanse.

Do realizacji wizji odnowy miejscowości konieczne będzie zaangażowanie mieszkańców oraz współdziałanie władz samorządowych Gminy Jeziorany, zwłaszcza w działaniach wymagających wkładu finansowego. Dzięki działaniom własnym, wspomaganym przez samorząd i fundusze zewnętrzne Olszewnik może stać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania, rekreacji i turystyki.

7.4. Zagrożenia.

- Utrzymujące się bezrobocie.
- Migracja młodzieży do miast.

8. Wizja rozwoju wsi i sołectwa Olszewnik.

Priorytet 1. Podnoszenie atrakcyjności infrastruktury społeczno – usługowej, kulturalno – turystycznej.

Cele:

- Remont świetlicy wiejskiej, wyposażenie jej w niezbędny sprzęt.
- Remont instalacji elektrycznej w świetlicy.
- Remont instalacji wodno – kanalizacyjnej w świetlicy.
- Remont schodów i położenie polbruku przed świetlicą.
- Oczyszczenie linii brzegowej jeziora Ławki, budowa plaży, miejsca ogniskowego.
- Budowa placu zabaw dla dzieci, boiska do piłki siatkowej, mini boiska do piłki koszykowej.

- Działania na rzecz poprawy oferty kulturalno – rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży.
- Dbałość o czystość wsi, tworzenie zielonych skwerów.

Priorytet 2. Ochrona walorów kulturowych.

Cele:

- Renowacja zabytkowych kapliczek i krzyży.
- Organizacja festynów i kiermaszów promujących tradycję wsi.

Priorytet 3. Podnoszenie kwalifikacji i aktywności zawodowej mieszkańców, działania mające na celu zmniejszenie bezrobocia.

Cele:

- Organizowanie szkoleń dla rolników i osób bezrobotnych.
- Pomoc doradcza w zakresie opracowania planów zieleni.
- Pomoc doradcza dla osób chcących uruchomić działalność agroturystyczną.

Priorytet 4. Modernizacja dróg.

Cele:

- Modernizacja drogi.
- Budowa chodników i ścieżki rowerowej.
- Remont przystanku autobusowego.

9. Zadania planowane do wykonania w okresie od 2008 do 2016 roku.

1. Renowacja przydrożnych kapliczek – koszt 4 000 zł.
2. Remont świetlicy wiejskiej i wyposażenie w niezbędny sprzęt – koszt remontu 102 000 zł. + koszt wyposażenia
3. Remont przystanku autobusowego:
 - naprawa wiaty
 - zamontowanie ławki.
 - wyłożenie terenu przed i pod wiatą przystanku polbrukiem – łączny koszt 15 500 zł.
4. Oczyszczenie brzegu jeziora i budowa plaży (miejsce na ognisko, ławy i stoły) – koszt 250 000 zł.
5. Ułożenie chodników wzdłuż wsi wraz ze ścieżką rowerową – 80 zł. za m².
6. Upiększanie wsi poprzez posadzenie krzewów i kwiatów – koszt 2000 zł.

Spis treści

1. Wstęp.	1
2. Charakterystyka Gminy Jeziorany	2
3. Sołectwo Olszewnik	2
3.1. Zarys historyczny	2
3.2. Położenie i ukształtowanie powierzchni.....	2
3.3. Geomorfologia i budowa geologiczna.....	3
3.4. Gleby i lasy.	3
3.5. Klimat i wody powierzchniowe.	3
3.6. Zabytki w Olszewniku.	3
4. Sfera społeczna.	4
4.1. Ludność.....	4
4.2. Instytucje.....	4
4.3. Działalność kulturalna i sportowa.	4
4.4. Bezpieczeństwo publiczne.	4
5. Infrastruktura techniczna.	4
5.1. Zaopatrzenie w wodę.....	4
5.2. Kanalizacja.	4
5.3. Gospodarka odpadami.	5
5.4. Energetyka.....	5
5.5. Komunikacja.	5
5.6. Sfera gospodarcza i rolnictwa.	5
6. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	5
7. Analiza SWOT sołectwa Olszewnik.....	6
7.1. Silne strony.....	6
7.2. Słabe strony.....	6
7.3. Szanse.	6
7.4. Zagrożenia.....	6
8. Wizja rozwoju wsi i sołectwa Olszewnik.	6
9. Zadania planowane do wykonania w okresie od 2008 do 2016 roku.....	7